

การพัฒนาความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง
โดยการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง

ปาริชาติ วงษ์แก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ตุลาคม 2552

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ปาริชาติ วงษ์แก้ว ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.เพ็ญภา กุลนาคดล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล)

..... กรรมการ
(ดร.เพ็ญภา กุลนาคดล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

..... กรรมการ
(ดร.รวีวรรณ เผ่ากัณหา)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เข้มกลีกร)

วันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2552

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา 2551

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.เพ็ญนภา กุลนาคด ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยได้ทราบแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่ถูกต้อง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ช่อศักดิ์ ขวัญเมือง ดร.นายแพทย์ยุทธนา ภาระนันท์ ดร.โพธิพันธ์ พานิช ดร.พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์ ดร.สกล วรเจริญศรี และนายแพทย์เวทิส ประทุมศรี ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยรวมถึงให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้มีคุณภาพ

งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการโรงเรียนชนกันชนานุกูล แสนสุข คณาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์สมพร ดอกไม้กลี และนักเรียน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตศึกษาที่กรุณาสนับสนุนและให้ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ บุพการีที่ให้โอกาสทางด้านการศึกษา และให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้วิจัยในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข และคณาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ให้คำแนะนำและเสนอแนะมุมมองที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษาทุกท่าน และคุณจิรนนท์ พุ่มเหรียญ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบพระคุณเป็นกตัญญูคุณเวทิดา แคนบุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีชีวิตอยู่และล่วงลับไปแล้ว

ปาริชาติ วงษ์แก้ว

49911253: สาขาวิชา: จิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ: ความสุข/ การให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง/ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง

ปาริชาติ วงษ์แก้ว: การพัฒนาความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการให้
คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง (THE DEVELOPMENT OF HAPPINESS IN
MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS FROM DIVORCED FAMILIES THROUGH REALITY
GROUP COUNSELING) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เพ็ญนภา กุลนภาดล, กศ.ด.,
ระพีพันธ์ ฉายวิมล, ก.ด. 268 หน้า. ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โดยการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง
กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง
โรงเรียนชลกันยานุกูล แสนสุข จังหวัดชลบุรี จำนวน 20 คน ที่มีคะแนนความสุขต่ำกว่า
เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา สุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยประกอบด้วย แบบวัดความสุขของนักเรียนที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง และโปรแกรม
การให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสองตัวประกอบ
แบบวัดซ้ำหนึ่งองค์ประกอบ แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง
ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปร
ระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีนิวแมนคูลส์
ผลการศึกษาพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนในกลุ่มทดลองมีระดับความสุขแตกต่างจากนักเรียน
ในกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ
นักเรียนในกลุ่มทดลองมีระดับความสุขในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลแตกต่าง
จากระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

49911253: MAJOR: COUNSELING PSYCHOLOGY; M.Sc. (COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORDS: HAPPINESS/ REALITY GROUP COUNSELING / MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS FROM DIVORCED FAMILIES

PARICHART WONGKAEW: THE DEVELOPMENT OF HAPPINESS IN MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS FROM DIVORCED FAMILIES THROUGH REALITY GROUP COUNSELING. ADVISORY COMMITTEE: PENNAPHA KOOLNAPHADOL, Ed. D., RAPIN CHAYVIMOL, Ph. D., 268 P. 2009.

This research aimed to develop the happiness in mathayomsuksa 3 students from divorced families through reality group counseling. The samples composed of twenty divorced students in Chonkanyanukoon Saensook School in Chonburi who had happiness score less than 25th percentile. The sample random sampling method was adopted to assign samples into two groups: an experimental group and a control group with ten members in each. The instruments which were used in this research were the measure of happiness in divorced students and the reality group counseling program. The intervention was administered for 10 sessions. Each session lasted about 60 minutes. The research design was two - factor experimental with repeated measures on one factor. In fact, the study was divided into three phases: the pre - test phase, the post - test and the follow - up phase. The data were then analyzed through repeated measure analysis of variance: one between - subject variable and one within - subjects variable and were tested to pair differences among mean by the Numan - Keuls Procedure.

The results revealed that there was a statistically significant interaction at .05 level between the method and the duration of the experiment. The levels of happiness in the experimental and the control groups were significantly different at .05 level when measured in the post - test and the follow - up phases. And the levels of happiness in the experimental group in the post - test and the follow up phases were significantly different at .05 level from in the pre - test phase.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุ.....	11
ความหมายของความสุ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับความสุ.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุ.....	31
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวหย่าร้าง.....	32
ความหมายของครอบครัว.....	32
ความหมายของครอบครัวหย่าร้าง.....	38
ลักษณะของครอบครัวที่มีแนวโน้มมีปัญหา.....	39
สาเหตุครอบครัวหย่าร้าง.....	41
ผลกระทบของครอบครัวหย่าร้างที่มีต่อเด็ก.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวหย่าร้าง.....	45
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	46
ความหมายของวัยรุ่น.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ช่วงของวัยรุ่น.....	48
พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น.....	49
สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเสี่ยงต่อการเกิดปัญหา.....	54
ปัญหาวัยรุ่น.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น.....	57
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่มและ การให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง.....	58
การให้คำปรึกษากลุ่ม.....	58
การปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง.....	73
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	86
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	86
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	89
วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	89
การดำเนินการทดลอง.....	91
วิธีการดำเนินการทดลอง.....	92
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	111
สมมติฐานการวิจัย.....	111
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
อภิปรายผล.....	112
ข้อเสนอแนะ.....	127
บรรณานุกรม.....	128

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	136
ภาคผนวก ก	137
ภาคผนวก ข	219
ภาคผนวก ค	245
ภาคผนวก ง	247
ภาคผนวก จ	262
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	268

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย และประเด็นการพัฒนาดัวชีวิตดัชนีชี้วัด สุขภาพจิตคนไทยฉบับสมบูรณ์.....	26
2 จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1.....	87
3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	97
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสุขในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	99
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสุขจำแนกเป็นรายด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างที่เข้าร่วม การให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างในกลุ่มควบคุม.....	102
6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความสุขระหว่างวิธีการทดลองกับ ระยะเวลาของการทดลอง.....	104
7 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	106
8 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตาม แนวทฤษฎีเผชิญความจริงและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มควบคุม.....	106
9 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎี เผชิญความจริงและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง ในกลุ่มควบคุม.....	107
10 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาในการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง.....	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขเป็นรายคู่ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลองด้วยวิธีการทดสอบ แบบนิวแมน - กูลส์ (Newman - Keuls).....	108
12 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาของการทดลองในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างในกลุ่มควบคุม.....	109
13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขเป็นรายคู่ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มควบคุมด้วยวิธีการทดสอบแบบ นิวแมน - กูลส์ (Newman - Keuls).....	110
14 ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบวัดความสุขของนักเรียนที่มาจากครอบครัว หย่าร้าง.....	220
15 ค่าอำนาจจำแนกและค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบวัดความสุขของ นักเรียนที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง.....	224
16 คะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง.....	225

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนภาพครอบครัวที่มีผลกระทบต่อสังคม.....	16
2 องค์ประกอบของดัชนีชี้วัดความเป็นอยู่ เป็นสุข 5 กลุ่ม.....	26
3 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับสมบูรณ์ (TMHI - 54).....	28
4 แผนภาพของครอบครัวที่มีผลกระทบต่อสังคม.....	35
5 ขั้นตอนสู่การหย่าร้าง.....	42
6 แสดงแผนการทดลองแบบ Two - Factor Experiment with Repeated Measures on One Factor.....	92
7 แผนภูมิเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสุขในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างในกลุ่มควบคุม.....	100
8 แผนภูมิเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างในกลุ่มควบคุม.....	101
9 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างในกลุ่มควบคุม.....	105